GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŪ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
Romănia şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francī.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 188. *Sâmbătă 24 Augustŭ (5 Septemvre).* **1885.**

Braşovŭ, 23 Augustŭ (4 Sept.) 1885.

Politicii nedumeriţī din Pesta o ducŭ de unŭ timpŭ încóce totŭ într'o iritaţiune. Las' că une lucru puţinŭ esposiţiunea, cu tóte strapaţele, ce suntŭ legate de ea, fraternisările diferite aci cu Cehii, aci cu Francesii, aci cu Nemţii din Austria şi de dincolo de graniţele monarchiei, aci cu Polonii carī s'aştéptă acum în Pesta şi pentru carī se adreséză apelurī junimei, ca sĕ fiă la înălţime, dar pe lângă acestea mai vinŭ şi cestiunile importante politice: mişcarea federalistică în Austria, întrevederea dela Kremsier, gravaminele croate, radicalismulŭ Sêrbiloŕŭ, romănofilismulŭ Saşilorŭ şi în fine încăpăţinarea Românilorŭ, carī nu vorŭ sĕ înţelégă nicidecum „binele“ ce le póte veni dela „Kulturegylet“-ulŭ din Clușiu.

Nu e dar lucru puţinŭ în ḑiua de aḑī sĕ fiī politicŭ maghiarŭ şi sĕ aspirī la unitatea de statŭ şi de cultură maghiară.

Nu scimŭ dacă foile cehice suntŭ bine informate când susţinŭ, că întâlnirea dela Kremsier a sguduitŭ posiţiunea cabinetului Tisza. Ceea ce vedemŭ este puerila temere ce pĕtrunde colónele foilorŭ ungurescī, ca nu cumva îmbrăţişările împĕraţilorŭ la Kremsier sĕ fi fostŭ mai multŭ decâtŭ o formalitate, sĕ fi fostŭ mai sincere decâtŭ le practică, de esemplu, Ungurii la ocasiunī de fraternisare cu cutare séu cutare poporŭ. Este într'adevĕrŭ caracteristicŭ şi naivŭ modulŭ cu care unŭ corespondentŭ ungurŭ alŭ ḑiarului „Egyetértés“ se silesce a demonstra, ca unulŭ ce a asistatŭ la solemnităţile din Kremsier, că monarchulŭ nostru nu a arĕtatŭ o cordialitate mai mare faţă cu Ţarulŭ, şi de unde — se înţelege — deduce, că urmările întrevederii nu vorŭ altera întru nimicŭ posiţiunea ministerului ungurescŭ.

Astfelŭ ministru-preşedinte Tisza, care acum s'a reîntorsŭ, cum se ḑice, bine recreatŭ dela băile de mare din Ostenda, póte sĕ s'apuce érăşī cu nouĕ puterī de opera dificilă a centralisării şi a distrugerii tuturorŭ individualităţilorŭ din lăuntru, carī nicidecum nu vorŭ sĕ'nţelégă, că prin esistenţa lorŭ ameninţă pacea europénă, pentru care s'a făcutŭ atâta paradă la Gastein şi la Kremsier.

Privindŭ la activitatea febrilă, ce o desvóltă guvernulŭ ér acum şi societatea maghiară pentru de a delătura cu o ḑi mai curêndŭ orice deosebire de rassă şi de cultură dintre popórele acestui statŭ şi de a le fasona tóte pe calapodulŭ maghiarŭ, trebue sĕ ne gândimŭ la una din douĕ: orī că diplomaţia unguréscă vede apropiându-se o mare catastrofă şi de aceea politicii micī şi marī ungurī se folosescŭ încă de timpulŭ de pace spre a lua ce mai este de luatŭ dela naţionalităţī pentru întărirea elementului lorŭ, orī-că d. Tisza este în adevĕrŭ omulŭ de statŭ, fără de care nimicŭ nu se póte întêmpla în Europa, şi de aceea slugile lui din ţéră au ajunsŭ a crede, că tóte li suntŭ ertate şi tóte le potŭ cuteza pe câtŭ timpŭ sĕ bucură de ocrotirea lui.

Suntemŭ curioşī sĕ vedemŭ până unde are sĕ mérgă destrăbălarea celorŭ dela putere, carī lovescŭ în fiecare ḑi lege, dreptate, echitate, cu unŭ cuvêntŭ totŭ ce póte sĕ facă naţionalităţilorŭ câtŭ de puţinŭ suportabilă viaţa în acestŭ statŭ.

In curêndŭ va trebui sĕ se alégă la unŭ felŭ şi cu politica mare ungurécă. Situaţiunea generală s'a schimbatŭ, acésta nimenī nu o mai póte nega. Cestiunea autonomiei Croaţiei, afacerea înoirii pactului cu Austria, nemulţămirea naţionalităţilorŭ din Transilvania şi Ungaria, curentulŭ federalistŭ din Austria, tóte acestea îngreuéză posiţiunea cabinetului Tisza destulŭ de multŭ, încâtŭ şi fără alianţa încheiată la Kremsier este aprópe cu neputinţă sĕ admitemŭ, că ea nu ar fi nicīdecumŭ alterată.

Stagiunea mórtă s'a sfĕrşitŭ şi viéţa şi luptele politice vorŭ reîncepe cu nouă vigóre în tótă monarchia. Naţionalităţile slave, încuragiate prin politica comitelui Kalnoky şi a lui Taaffe, se mişcă şi'şī reclamă cu multă energiă egala îndreptăţire. Este acum la rêndulŭ nostru, alŭ Românilorŭ, ca sĕ chibsuimŭ, dacă în mijloculŭ acestei marī mişcărī este bine, ca sĕ stămŭ cu mânile încrucişate, séu că trebue sĕ ne clarificămŭ şi noi posiţiunea, sĕ ne formulămŭ din nou postulatele şi sĕ fimŭ gata d'a ne pune în cumpĕnă tóte puterile pentru recâştigarea egalei nóstre îndreptăţirī naţionale.

„Autocefalii din România.“

Cetimŭ în „Naţiunea“:

»Sub acestŭ titlu »Moniteur de Rome« publică unŭ articulŭ pe care-lŭ găsimŭ reprodusŭ în »Turquie‹ dela 26 Augustŭ.

„Dupĕ ce aminteşte silinţele făcute de Românī pentru a recuceri independenţa bisericei lorŭ şi actulŭ prin care, anulŭ trecutŭ, patriarchulŭ Ioachim IV a recunoscutŭ acéstă independenţă, autorulŭ articulului afirmă, că guvernulŭ românŭ şi Mitropolia din România vorŭ sĕ creeze unŭ patriarchatŭ autonomŭ cu reşedinţa în Bucurescī. Elŭ mai adaugă chiar, că noulŭ patriarchŭ va fi proclamatŭ în cea mai apropiată sesiune a Camerilorŭ române.

Apoi »Moniteur de Rome« conchide:

„Nu ştimŭ ce impresiune va produce acéstă iniţiativă în Turcia, în Austria şi în Rusia, carī au pe teritoriulŭ lorŭ respectivŭ câteva milióne de Românī schismaticī. Cât despre cei din Phanar, ei nu potŭ decâtŭ sĕ se téma de acéstă proclamaţiune, de órece ea e de natură a provoca conflicte analoge cu acelea provocate prin crearea Exarchatului bulgarŭ. Românii, în adevĕrŭ, suntŭ numeroşī în Rumelia, în Macedonia, în Epirŭ şi chiar în Tesalia, unde suntŭ cunoscuţī sub numele de *Vlahī*.

„Din punctŭ de vedere politicŭ, instituirea patriarchatului românŭ va puté fi bănuitŭ a nu fi în realitate decâtŭ unŭ mijlocŭ de înfluinţare şi de propagandă printre Românii din alte ţĕrī, pentru a'i lipi moralmente de regatulŭ României. E decī unŭ evenimentŭ de mare importanţă pentru guvernele carī au supuşī românī, şi voiamŭ sĕ constatămŭ acésta pentru desvoltarea ce ar putea lua cestiunea irredentismului românŭ.

»Din parte-ne atragemŭ atenţiunea bărbaţilorŭ noştri de statŭ asupra acestorŭ consideraţiunī ale ḑiarului romanŭ, fiindŭ încredinţaţī că nimicŭ nu 'i va opri a lucra aşa dupĕ cum datoria lorŭ de patrioţī şi naţionaliştī le dictéză.“

SCIRILE ḐILEI.

Representanţa comunităţii israelite ortodoxe din Oradea mare a hotărîtŭ ca comuna sĕ se facă membră fundatore a reuniunei de maghiarisare ardelene cu 100 fl. şi a reuniunei pentru educaţiunea poporului din comitatulŭ Biharei cu 200 fl. Se vede că jidovii grăbescŭ între membrii actulŭ la care s'a supusŭ Szechenyi-paşa.

—0—

In comitetulŭ reuniunei de maghiarisare ardelene figuréză şi . . . Moldován Gergely. Pĕcatŭ de laptele care l'a suptŭ.

—0—

O telegramă din Caransebeşŭ către »Pester Lloyd« şi »Neue freie Presse« cu data 2 Septemvre comunică: »In nóptea de 31 Augustŭ spre 1 Septemvre s'au afişatŭ aci *placate* tipărite roşu pe albŭ, care suntŭ subscrise de »comitetulŭ de iniţiativă a *Irredentei Române* în Bucurescī“ şi care într'unŭ limbagiu fără mĕsură aţîţă în modulŭ celŭ mai cutezătorŭ în contra statului ungurescŭ. Procurorulŭ de aci a şi raportatŭ deja locurilorŭ mai înalte întréga afacere împreună cu resultatele surprinḑĕtóre ale cercetării ce s'a făcutŭ imediatŭ.“

—0—

Duminecă la 6 Septemvre n. sosescŭ la esposiţia din Pesta óspeţii polonī. Dupĕ cum spune programulŭ, va fi mare tămbălău. Ungurii vorŭ toasta unguresce, ér Polonii în limba polonă séu francesă, deórece cu nicī unŭ preţŭ nu vreau sĕ vorbéscă nemţesce.

—0—

Din Timişóra se anunţă, că în adunarea viitóre a representanţei oraşului comisiunea pentru instrucţiune publică va propune, ca în loculŭ acelorŭ învĕţătorī din clasele mai de josŭ ale şcólelorŭ comunale, carī nu cunoscŭ limba maghiară, sĕ se institue învĕţătorī cari vorbescŭ curatŭ unguresce. — Csak bátran înainte!

—0—

Şi-au vêndutŭ sufletele ispititorului Trefort următorii preoţī gr. or.: George Căpriţa, George Olarŭ, Petru Gabor, pentru 50 fl. Neculau Eucinŭ, P. Gaborŭ sen., Aronŭ Cosma, Stefanŭ Comşa, Ioanŭ Grecu, Dumitru Pulca, Neculau Pandrea şi Iónŭ Radŭ pentru câte 100 fl. din ajutorulŭ de statŭ.

—0—

La 20 Septemvre n. va fi în Viştea de josŭ unŭ concursŭ de întrecere cu plugurī, o esposiţiă de instrumente agricole şi de vite. Orī ce agricultorŭ din comit. Făgăraşŭ póte lua parte şi se vorŭ da premii atâtŭ în banī, câtŭ şi în maşine agricole şi diplome de onóre. Anunţările se facŭ până la 15 Septemvre n. séra, la comitetulŭ esposiţiunei în Viştea de josŭ.

—0—

Solgăbirăulŭ din Şercaia Laurenţiu Negrea a fostŭ destituitŭ din postŭ.

—0—

In sĕptĕmâna trecută s'a împuşcatŭ în Alba-Iulia unŭ caporalŭ dela reg. 50 de infanteriă din causa unei lungī pedepse ce i se dase.

—0—

„Telegrafului« i se scrie din Chişineu, că lângă Olviopolŭ nori groşī de lăcuste au trecutŭ Nistru aduşī de vêntŭ din guvernamentulŭ Herson. Lăcustele s'au aşeḑatŭ pe câmpiele de lângă Akerman. Porumbulŭ sĕmĕnatŭ de coloniile germăne este rĕu vătĕmatŭ. Insecta aparţine speciei cunoscute sub numele de »Pachytylos migratorius.« Sĕ sciă că acéstă lăcustă nu este decâtŭ avangarda unorŭ norī de insecte, care s'a năpustitŭ asupra Crimeei. In Basarabia şi în generalŭ în Rusia dela sudŭ îngrijirea e fórte mare.

—0—

Biroulŭ Atheneului românŭ din Bucurescī exprimă mulţumirile sale publicului, pentru participarea ce a luat şi continuă a lua la loteria organisată în vederea clădirii edificiului ce a proiectatŭ, participare ce'i asigură un apropiatŭ şi deplinŭ succesŭ. Reservându'şī d'a publica, la timpŭ, împreună cu socotelile şi starea financiară a loteriei, numele tutulorŭ acelora ce au binevoitŭ a'lŭ ajuta în întreprinderea sa, Biroulŭ Atheneului a luatŭ, pentru astă dată, următórele decisiunī: 1. Se vorŭ inscrie cu litere de aurŭ pe o placă de marmoră, ce se va păstra în ziḑŭ în marea sală a edificiului Atheneului, numele persoanelorŭ ce au luatŭ séu vorŭ lua unŭ numĕrŭ de 5,000 bilete, vĕrsândŭ imediatŭ preţulŭ lorŭ la Banca naţională. 2. Numele persónelorŭ ce au luatŭ séu vorŭ lua 500 bilete, plătindu-le imediatŭ la Bancă, precum şi alŭ acelorŭ ce vorŭ lua dela 1000 bilete în susŭ pentru a le distribui şi a le vinde, depunêndŭ în urmă la Bancă preţulŭ vêndărei lorŭ, vorŭ fi înscrise pe pergamentŭ într'o mare carte ce se va păstra în sala bibliotecii Ate-

neului. 3. Publicaţiunea ce va conţine numele tuturorŭ persónelorŭ ce au luatŭ séu vorŭ lua de la 100 bilete în susŭ, séu au datŭ concursulŭ lorŭ Atheneului, luândŭ parte la organisarea festivităţilorŭ avêndŭ de scopŭ desfacerea biletelorŭ de lotariă, se va păstra asemenea — într'o splendită ediţiune — în sala bibliotecei Atheneului.

—0—

»Novoia Vremja“ spune că în ḑilele acestea a sositŭ la Petersburg călĕtorulŭ francesŭ d-lŭ I. Martinŭ, reîntorcêndu-se din o călĕtoriă de exploraţiune în Siberia orientală. Plecândŭ în Petersburg în anulŭ 1882, exploratorulŭ francesŭ a făcutŭ de atuncî mai multe călĕtorii importante şi între altele o expediţiune prin munţiĭ Stanovoi de la Lena pănă la rîulŭ Amur. D-lŭ Martin aduce din aceste călĕtorii unŭ materialŭ scientificŭ considerabilŭ. Regiunea munţilorŭ Stanovoi e atâtŭ de puţinŭ cunoscută, încâtŭ călĕtoria exploratorului francesŭ e unŭ faptŭ fórte importantŭ în analele sciinţei geografice.

Adunarea generală şi Constituirea »Kultur egylet«-ului din Cluşiu.

Cluşiu 1 Septemvre 1885.

»Parturiunt montes.«

După atâta larmă, ce s'a făcutŭ în tótă pressa maghiară şi în specialŭ din partea ḑiarelorŭ Cluşene, credeamŭ, că astfelŭ va năvăli asupra nóstră Ungaria unită cu Transilvania, de noi Românii vomŭ fi necesitaţĭ a merge la Monasturŭ, sĕ pótă încăpé Maghiarii în oraşŭ.

Dér pe lângă tóte, că adunarea generală a fostŭ fixată póte calcululŭ pe timpulŭ acela când se adună studenţii la scólĭ, magnaţii la fuga de cai, unitarii la soborŭ, reformaţii la conventulŭ colegialŭ, reserviştii şi honveḑii la eserciţii, ér poporulŭ la tĕrgulŭ de ţéră de astăḑĭ. totuşĭ abia s'a pututŭ observa órecare mişcare mai însemnată ca la alte asemenĭ ocasiunĭ asemenea din trecutŭ.

In 30 Augustŭ diminéţa piaţa şi strada podului éra pline de »cască gurĭ!« — Oraşulŭ în partea acésta era împodobitŭ cu flamurĭ tricolore maghiare, pe unele vechiturĭ era încă inscripţiunea »1848.« In alte părţĭ ale oraşului abia la a 15—20 casă se vedé câte o flămurică fluturândŭ.

Cam cătră 10 óre se făcù sgomotŭ în publicŭ, care privea spre gară, şi se audia: »jönek, jönek« adecă: „sosescŭ.« Şi întru adevĕrŭ sosiră ómenii cu musica şi cu banderium în mare triumfŭ în paşĭ linĭ a tempo. Conducĕtorulŭ banderului a fostŭ totŭ acelŭ renumitŭ Carol Sipos, care nu de multŭ a scăpatŭ din prinsóre învinovăţitŭ fiindŭ că elŭ a condusŭ şi bombardarea cu petri a conductului deputatului Hegedüs, în ḑiua de Rusalii anulŭ trecutŭ. »Cine e de una, e şi de alta« ḑice Românulŭ.

Acesta mergea dér călare în fruntea banderului în mijloculŭ stradei, sucindŭ şi resucindu-şĭ calulŭ, ca ţiganii în tĕrgŭ, după elŭ venea musicanţii pedeştri cântândŭ »Rakoczi«, după aceştia pompierii în grupă, şi de două laturĭ mai erau câte 6 călăreţĭ, parte ţĕranĭ, parte copilaşĭ, în costumulŭ lorŭ de tóte ḑilele, pălării csárdás (rotunde) împodobite cu betele tricolore, căputurĭ scurte de flanelă albastră, cisme, apoi ismene largĭ, mare parte nespălate şi mânjite, cu câte unŭ steguleţŭ în mână pe nisce cai neţĕsĕlaţĭ, şi călărindŭ făr' de şea. Cu totulŭ au fostŭ 13, numĕrŭ nenorocosŭ.

După pompierĭ veneau trăsurile cam 10 la numĕrŭ, în care cea mai mare parte erau aranjatorii localĭ şi vr'o câţĭva streinĭ. In fine omnibusele hotelelorŭ, — tóte góle. — Intre trăsurile private, cea mai pompósă a fostŭ a unui întreprinḑĕtorŭ de înmormêntărĭ, folositŭ de regulă la ocasiunĭ funebrale. — Malum omen! —

Óspeţii au fostŭ conduşĭ la casa oraşului (magistratŭ), unde fură primiţĭ din partea primarului, apoi încuartiraţĭ. In ḑiua acésta la 11 óre a fostŭ conferinţa pregătitóre de Constituire. Apoi banchetŭ, séra în teatru representaţiune de gală, după teatru întrunire de cunoscinţă în »lumea nouă,« unde apoi au fostŭ ploaţĭ bine, în tótă privinţa.

Spre îndemnare, la împodobirea caselorŭ cu flamurĭ, an umblatŭ servitorii oraşului din casă în casă, dintre care unii a comandatŭ şi luminaţiă pre séra acésta, éra alţii nu au pomenitŭ de luminărĭ. — Acésta a provocatŭ mare grije şi fierbere, unii erau pré gătiţĭ la luminaţiă, alţii ba, şi toţĭ aşteptau numai semnalulŭ din careva parte. Insĕ luminaţiă nu s'a făcutŭ, şi aşa amŭ rĕmasŭ în întunerecŭ, şi amŭ durmitŭ în pace.

In ḑiua următóre (31/8) a fostŭ constituirea, precum urméză: Preşedinte: Gabrielŭ Betlen fişpanŭ. Vicepreşedinţĭ: Dr. Ludovic Felmeri, Br. Adam Banffy, Carolŭ Haller şi Nicolau Bartha. Secretarŭ: Iosefŭ Sándor. Notarĭ: Dr. Zoltan Ferenczi şi Emeric Riemer. Comitetŭ: Br. Zoltan Bánffy comite supr., Daniel Gabor comite supr., Ludovic Felmeri prof. de univ., Carol Fejervari posesorŭ, Francisc Ioszef episcopŭ unitarŭ, Iuliu Gaál posesorŭ, H. Dominic Gál vice-panŭ, Nicolau Gyarmaty viceşpanŭ, Ladislau Horvat inspectorŭ scol., Dr. Stefanŭ Hegedüs profesorŭ ref., Br. Ludovic Josika posesorŭ, Dr. Ödön Kovats profesorŭ academicŭ, Francisc Kovacs canonicŭ, Samuel Benigni măcelarŭ, Francisc Kozma directorŭ-profesorŭ, Carol Kis advocatŭ, Francisc Koos insp. scolarŭ, Francisc Lönhardt episcopŭ rom. cath., Bela Nagy directorŭ financiarŭ, Rezsö Polcz advocatŭ, Ludovicŭ Rethi insp. scol., Dominic Szász episcopŭ ref., Georg Szarvassi insp. de calea ferată, Carol Szaboszlai viceşpanŭ, Sigismund Decsŏ posesorŭ, conte August Teleki, Gabriel Ugron posesorŭ, Br. Nicolau Weseléný, Dr. Ignatz Weisz adv., Bertalan Török protonotarŭ şi Iosef Zeyk posesorŭ. Ergo cea mai mare parte totŭ amploiaţĭ superiorĭ, carĭ dispunŭ de puterĭ publice.

In adunarea generală s'au vorbitŭ multe de tóte cu privire la modulŭ de procedere. Nicolau Barta redactorulŭ »Ellenzék«-ului a produsŭ şi unŭ manualŭ germanŭ geograficŭ, care, precum ḑise, l'a cumpĕratŭ dela unŭ studentŭ sasŭ care mergea cătră casă. — Acesta l'a arĕtatŭ ca minune, că ar cuprinde mai multe sute de feţe, între carĭ pe séma Ungariei abia suntŭ vr'o câteva reservate, cealaltă parte totŭ numai cu străinătatea şi în cea mai mare parte cu Germania se ocupă.

Acésta a produsŭ o iritaţiune generală, şi s'a hotărîtŭ, ca »Kultur-egylet«-ulŭ sĕ aibă în vedere studiile ce se propunŭ în şcolile străine. Da óre „Kultur-egylet“-ulŭ va da şi regimului şi inspectorilorŭ şcolarĭ instrucţiunĭ separate pre lângă legile deja destulŭ de aspre? Şi dacă e aşa, atuncĭ defensiva, în care ḑicŭ ei că s'ar afla şi despre care asigură tótă lumea, ce însemnătate mai póte avea? In fine, ce de sine se pricepe, a urmatŭ banchetulŭ, plătitŭ cu 2 fl. de persónă, şi din partea oraşului încă câte 1 fl., şi s'a făcutŭ unŭ magnum aldomas, după datina vechiă. Apoi aicĭ şi încă numai aicĭ, s'au eliberatŭ limbile ómenilorŭ, aşa câtŭ totŭ claiă preste grămadă erau toastele, din carĭ, afară de 2—3, nu s'a înţelesŭ nimica. — Intre toaste celŭ mai popularŭ şi mai aplaudatŭ a fostŭ alŭ unui fostŭ Românŭ faimosŭ, cu numele: Gregoriu Moldovan, inspectorŭ şcolasticŭ la Turda. Acesta a asemănatŭ Ungaria în genere şi Transilvania în specialŭ cu o familiă, la care se află o masă aşternută cu tóte bunătăţile şi în jurulŭ mesei suntŭ o grămadă mare de prunci, dér cu gusturĭ deosebite, şi toţĭ totŭ altfelŭ poftescŭ sĕ li se dea de gustare. Regimulŭ de faţă, adause elŭ, se nisuesce ca toţĭ prunciĭ numai sĕ pótă avea numai unulŭ şi acelaşĭ apetitŭ şi gustŭ, şi aşa golesce pocalulŭ întru sănătatea părintescului regimŭ actualŭ: elyen!

Nisce oposiţionalĭ maghiarĭ, între sine, nu se putură reţiné a nu observa: „ba renegatŭ eştĭ ḑĕu [...] te-aşŭ vedea sĕ nu fii inspectorŭ de şcólă, că óre cum ai vorbì?“

Cu acestea s'au finitŭ tóte mişcările. Semĕnatulŭ [...] gata, acuma plóia decurge, vomŭ vedea ce va rĕsări [...] secerişulŭ de vomŭ trăì.

Flămânḑitulŭ pe la banchete.

De lângă Făgăraşŭ, în Augustŭ 1885.

Stimate Dle Redactorŭ! O viuă satisfacţiune sufletéscă sêmţimŭ, când cetimŭ în ḑiaristica nóstră despre îndeplinirea unorŭ fapte, cari suntŭ spre binele şi folosulŭ poporului românŭ. O astfelŭ de faptă, se opintesce unŭ corespondentŭ anonimŭ în Nr. ... alŭ preţuitei »Gazete,« sub rubrica „Scirile ḑilei“ a ne vesti vorbindŭ [...] esarĕndarea dreptului regalŭ de cârciumăritŭ din comuna Buciumŭ, întêmplată în 28 Iuniu a. c. care se ḑice, [...] luatŭ în arêndă dlŭ parochŭ Ioanŭ Dobrinŭ — şi încă pre lângă marĭ jertfe.

.......E dreptŭ, că în ḑiua atinsă s'a arêndatŭ dreptulŭ regalŭ de cârciumăritŭ în comuna Buciumŭ [...] conducerea zelosului pretorŭ Laurianŭ Negrea. Se ḑice în acea corespondinţă, că luândŭ dlŭ parocŭ I. Dobrinŭ în arêndă dreptulŭ regalŭ de cărciumăritŭ alŭ comunei i-a făcutŭ unŭ mare bine, căcĭ prin aceea va fi scăpată comuna de lipitorile evreescĭ. Ce ar fi mai frumosŭ [...] acésta??

O scie insĕ prea bine fiăcare locuitorŭ din comună, că numai înainte de acésta cu 6 anĭ, încâtŭ 'mĭ aducŭ bine aminte, a fostŭ silitŭ sĕ părăsească comuna Buciumŭ unŭ altŭ evreu, carele a vĕḑutŭ, că aci nu-i prea merge gheşeftulŭ.

Atuncĭ ca prin minune rĕmăsese comuna fară evreu şi era uşorŭ a ne scăpa de evreu pentru vecii vecilorŭ!! Dér atuncĭ altŭ felŭ cerea interesulŭ d-lui parochŭ Ioanŭ Dobrinŭ. Şi ce sĕ-i facĭ omului décă are interesŭ? — „Ardă móra, piară şórecii« — ḑicea dînsulŭ atuncĭ.

Dênsulŭ era proprietarŭ de casă, care era la locŭ tare potrivitŭ de cârciumă — căcĭ spre bucuria beţivilorŭ fiă ḑisŭ — stă faţă în faţă cu sântulŭ lăcasŭ!.... Atuncĭ ḑicŭ, dlŭ parochŭ I. Dobrinŭ avea interesŭ, sĕ fiă evreu în comună, ca sĕ-i plătéscă chiriă sĕ nu stea casa gólă! Cine a adusŭ dér pe jidanŭ în comună? Cine l'a luatŭ sub scutulŭ sĕu?? Eu la acésta nu mai rĕspundŭ. Dér tempora mutantur! Şi astăḑĭ dlŭ parochŭ ne mai avêndŭ ne-plăcuta sarcină de a fi proprietarulŭ acelei case — cârciumă — spre nenorocirea comunei — are însĕ altŭ interesŭ.

Jupânulŭ evreu, era la începutŭ slugă plecată [...] dlui parochŭ, căcĭ era bietulŭ subţirelŭ, treburile mergeau bine, armonia cea mai perfecta domnea între dênşiĭ astăḑĭ însĕ, după-ce s'a luciitŭ lipitórea d-lui parochŭ lucrurile s'au schimbatŭ şi evreulŭ nu-lŭ mai crestéză de locŭ, ba nici femeile nu se mai potŭ vedea cu ochĭ bunĭ, astăḑĭ ḑicŭ, jidanulŭ caută preste umĕrŭ la dlŭ parochŭ, decĭ este lesne de priceputŭ şi acéstă luptă de

---

FOILETONŬ.

O călĕtoriă în Bucovina.

II.

Mănăstirea Putna.

Cine nu cunósce frumósa poesiă de V. Alexandri „Atacul mănăstirii Putnei.« — Stefanŭ domnulŭ românŭ, şi-a scrisŭ istoria vieţii sale nu pe pergamentŭ, ci pe zidurile bisericilorŭ şi ale mănăstirilorŭ. Putna, acéstă podóbă a Bucovinei, se fălesce a-lŭ avé pe dênsulŭ de întemeetorŭ. Elŭ o zidì, elŭ o şi dotă cu averĭ, precum ne spunŭ uricele ce le posedemŭ. — Ce sĕ vĕ spunŭ despre frumseţea şi istoriculŭ ei, când fiecare Românŭ trebue sĕ cunóscă acéstă mănăstire chiar ca şi casa sa, căcĭ aicea zace în mormêntŭ fala nóstră naţională *Stefanŭ celŭ mare.* Călĕtorule! în a ta cale de-i veni în Bucovina sĕ nu uiţĭ a merge la Putna, căcĭ două locurĭ suntŭ scumpe pentru totŭ Românulŭ: *Putna şi Mircescii.* Acolo zace fala trecutului, aci fala presentă. Eu în calitatea mea de călĕtorŭ prin Bucovina am de scopŭ de a da publicităţii totŭ rĕulŭ ce s'a încuibatŭ în inimile acelorŭ ce pretindŭ a fi Românĭ de nume, dar străinĭ de fapte. De aceea precum v'am promisŭ vĕ voiu spune astăḑĭ numai unele din cele multe şi anume:

Mănăstirea din ḑi în ḑi devine aşa ḑicêndŭ unŭ asilŭ pentru estravaganţe. Cele ce se facŭ pe acestŭ locŭ sfântŭ de-arŭ pĕtrunde în mormêntulŭ lui Stefanŭ arŭ face, că acestŭ mare Domnŭ ar cere potopŭ dela D-ḑeu asupra acestui locŭ, şi étă de ce: Egumenulŭ actualŭ, unŭ *Rutéuŭ fanaticŭ*, fostŭ protopresbiterŭ preste Prutŭ, s'a călugăritŭ înadinsŭ ca sĕ 'şĭ bată jocŭ de acestŭ st. locaşŭ. Elŭ nu s'ar fi călugăritŭ, dacă n'ar fi sciutŭ că va ajunge ceea ce doreşce, adecă banĭ şi deriderea monumentelorŭ naţionale române. De când e d-sa în mănăstire ţine pentru economiă numai 2 părechĭ de boi — pămêntulŭ mănăstirii se ară, ér fructulŭ îlŭ vinde pe la evrei — fênulŭ de pe fênaţe totŭ aşa. Ba a desrădăcinatŭ şi pomii din grădină, că astfelŭ sĕ se ştérgă memoria acelorŭ călugărĭ românĭ, carĭ 'i-au plântatŭ. Elŭ ar merge încă şi mai departe, ar vré sĕ stĕrpéscă şi inscripţiunile de pe petrele, carĭ astupă mormêntulŭ lui Stefanŭ şi ale altora.

Dacă egumenulŭ din Dragomirna este paşă în mănăstirea sa, acesta îlŭ întrece. Elŭ e mai puternicŭ chiarŭ şi decâtŭ Consistoriulŭ. Dreptŭ probă sĕ aducŭ unŭ casŭ. Vicarulŭ mănăstirii şi totodată şi economŭ este Arseniu Sevesculŭ. — Acestŭ ieromonachŭ, fostŭ preotŭ în Sântu Ilie, a căutatŭ sĕ se opună nedreptăţilorŭ ce le făcea părintele egumenŭ. Egumenulŭ însĕ îlŭ închide în casă şi dă economia mănăstirii la doi ómenĭ de-ai sĕi, carĭ se uită la cele ce face egumenulŭ, însĕ nu îndrăsnescŭ a ḑice nicĭ o vorbă. Şi sciţĭ pentru ce? pentru că fie-care din compania acestorŭ trei se căpătuiescŭ câtŭ potŭ mai bine din economia mănăstirii. D-sa păr. egumenŭ trage din cei $3^1/_2$ stânjenĭ de lemne ce are unŭ călugĕrŭ pe an şi din lemnele ce nu le dă face cărbunĭ, trimiţêndu-i la depositulŭ din Rădăuţĭ, care e în curtea fiului sĕu. Lemne de bradŭ, şindilă şi scândurĭ, cărbunĭ, fênŭ şi alte lucrurĭ ce le câştigă păr egumenŭ de pe moşia mănăstirei le trimite cu servitorii şi cu vitele mănăstirii la Rădăuţĭ, unde face banĭ bunĭ. Chiarŭ beţişóre pentru chibriturĭ (aprinjóre) face la Putna şi le trimite la Rădăuţĭ la fabrica de chibriturĭ aşa numite gr. or.

Dacă cunóscemŭ acuma economia mănăstirii, nu ne mirămŭ pe ce banĭ face păr. egumenŭ case în Rădăuţĭ sub cuvêntŭ că suntŭ ale fiului sĕu, care din salarulŭ sĕu nu póte sĕ facă. Cum că tóte aceste suntŭ adevĕrate, am date sigure şi dacă vorŭ pofti cei marĭ, le potŭ arăta, ca sĕ se convingă ce egumenŭ au.

Aş întreba însĕ pre păr. inspectorŭ alŭ mănăsti-

interesŭ. Nu cumva ar crede cineva, că acéstă luptă provine din „prea marele interesŭ“ alŭ d-lui parochŭ I. Dobrinŭ faţă de binele comunŭ?? Aşa vĕdŭ, că a voitŭ sĕ o încerce corespondentulŭ inspiratŭ. Dér destulŭ atâta.....

Ce se ţine de curăţirea comunei de lipitorile ovreescĭ, aceea încă nu-i adevĕrŭ, de vreme ce jidanulŭ Licht mai are încă pe 2 anĭ arenda erarială; afară de aceea d. parochŭ-arêndătorŭ, dimpreună cu consorţulŭ de 5 din care face parte, vĕdêndŭ că gheşeftulŭ în lupta cu evreulŭ nu va merge, sigurŭ va ruga şi îmbia ér pe evreu şi cu arenda comunei. Aceea-i altŭ ceva — va dice d. parochŭ — nu trebue s'o pricépă toţĭ muritorii. Décă *interesulŭ binelui comunŭ* *) va pretinde acésta ce sĕ facĭ? Omulŭ gheşeftului trebue sĕ se întórcă din cătrĕu bate vêntulŭ. Şi cum sĕ nu-o facă, când tótă lumea o scie de multŭ, că prietenĭ bunĭ ca aceştĭ doi ómenĭ: d. parochŭ şi evreulŭ Licht, n'au mai fostŭ în întrégă comună; deórece numai cu ceva mai înainte, n'avea d. parochŭ vorbe de ajunsŭ, prin carĭ sĕ pótă lăuda onestitatea şi caracterulŭ solidŭ alŭ favoritului sĕu — evreŭ! Dreptŭ are poporulŭ când dice: „Fă ce dice popa, însĕ nu face ce face elŭ!“

Se pótĕ însĕ, ca d. parochŭ sĕ nutréscă bune şi salutare idei pentru binele comunŭ.—Nu i-o tragŭ la îndoială — dar întrégă activitate a sa de păn'acum, precum şi faptele sale, carĭ nu se potŭ acoperi — dovedescŭ tocmai contrariulŭ.

Acéstă intêmpinare n'a avutŭ altŭ scopŭ, ci numai purŭ şi simplu, de a arĕta adevĕrata icónă a lucrurilorŭ, prin care sĕ se védă, că comuna Buciumŭ nu se află în vr'o stare fericită, ci din contră nemulţămirea şi neîncrederea locuitorilorŭ faţă cu d. parochŭ e mare.

Vĕdă şi d-sa de oficiulŭ sĕu, lase încurcăturile comunei la o parte, căcĭ în locŭ de a le împuţina le totŭ mai înmulţesce, şi apoi póte fi sigurŭ şi d-sa că mai multŭ va câştiga înaintea poporului, decâtŭ astădĭ, când în *tóte* e amestecatŭ, dar *nicăirĭ* pentru multŭ sbuciumatulŭ bine comunŭ!

Unŭ mai adevĕratŭ românŭ

*) Binele consorţiului, ér nicĭdecum alŭ comunei. Vedemo!

CONVOCARE.

In înţelesulŭ § 18 din statute, se convócă prin acésta adunarea generală anuală a „Reuniunei femeilorŭ române din Abrudŭ, Abrud-satŭ şi jurŭ,» pe Dumineca 8 (20) Septemvre după amédĭ la 3 óre, în localitatea subscrisei preşedinte, la care suntŭ învitaţĭ cu totă onórea a se presenta onorabilele membre şi membrii ai reuniunei, precum şi alţĭ doritorĭ de înaintarea poporului romănŭ în cultură şi învĕţătură.

Abrudŭ, în 2 Septemvre 1883.

Anna Gallŭ, preşedintă. *Alexandru Ciura.*

AVISŬ

Adunarea generală a »Reuniunei Invĕţătorilorŭ Românĭ Selăgienĭ« se va ţiné éstŭ timpŭ la 15 Septemvre st. n. a. c. în comuna Ciseriu.

A se înfăţişa suntŭ rugaţĭ toţĭ membrii şi binevoitorii acestei reuniunĭ.

Zelău 1 Septembre 1885.

Din încredinţarea preşedintelui
Gavrilŭ Trifu.
v.-preşedinte.

DIVERSE.

Esemplu de politeţă în Pesta. — „Noi amŭ arĕtatŭ Francesilorŭ« — scrie Pulszki într'unŭ numĕrŭ mai recentŭ alŭ „Pesti Hirlap«-ului,— »că cu ocasiunea multŭ renumitei nóstre ospitalităţĭ amŭ uitatŭ fórte adeseorĭ tóte regulele bunei cuviinţe, carĭ cerŭ mai ântêiŭ sĕ ne îngrijimŭ pentru comfortulŭ damelorŭ şi alŭ óspeţilorŭ. S'a întêmplatŭ nu arareorĭ, că noi ne-amŭ îmbulzitŭ la mesele aşternute, pe când Francesii nu mai aflau locŭ şi trebuia sĕ 'i facemŭ pe compatrioţii noştrii atenţĭ, că Francesii stau în picióre. In fiecare casŭ ca şi acesta, respectivulŭ compatriotŭ află de cuviinţă sĕ se scóle vecinulŭ sĕu, iarŭ nu elŭ însuşĭ. Amŭ arĕtatŭ óspeţilorŭ noştri, că aristocraţia nóstră cu puţină esceptiune e departe de arte şi literatură, chiar şi atuncĭ, când acésta e representată prin Francesĭ excelenţĭ, cum a fostŭ în casulŭ presentŭ. Pentru ca óspeţii sĕ se convingă şi despre aceea, că în vinele nóstre nu curge sângele evlaviosŭ fino-ugricŭ, ci sânge sĕlbaticŭ turcomanŭ, s'au aflatŭ şi de aceia carĭ înferbintaţĭ de vinŭ au trântitŭ de pămêntŭ şi au spartŭ în antişambrulŭ museului după datina străbună nu numai paharele ci şi sticlele. Spre norocirea nóstră, pe timpulŭ acela mai era de faţă numai unŭ Francesŭ, care fiind întunecatŭ şi elŭ de capŭ, póte că nu a observatŭ acéstă turbare. Aşŭ fi depusŭ bucurosŭ unŭ astfelŭ de hîrbŭ în museu, de cumva m'aşŭ fi convinsŭ că elŭ va fi ultimulŭ suvenirŭ alŭ vechiului betyarismŭ; de órece însĕ spre îndestularea mea ştiu, că astfelŭ de scene carĭ nu potŭ sĕ se întêmple în o societate cultă nicĭ când, ce e dreptŭ au deveuitŭ şi la noi mai rarĭ, dar încă totŭ nu suntŭ pe deplinŭ stigmatisate de opiniunea publică, de aceea amŭ dispusŭ simplu sĕ se mature.«

* * *

Unde se trăesce mai multŭ? — Statistica póte rĕspunde la acéstă întrebare, că durata vieţii individuale e mai mare în Grecia. In Atena au muritŭ în 1876 şapte persóne în vîrstă de 80 şi 112 anĭ. Medicu şefŭ alŭ oştiri grece a avutŭ ocazia sĕ înregistreze din Februarie până în Octomvre 1878 nouă casurĭ de mórte, dintre care două persóne erau în vîrstă de 75 anĭ, ér celelalte aveau 80, 85, 95, 110, 112, 120 anĭ. Acestŭ medicŭ a tratatŭ pe unŭ preotŭ, născutŭ la 1758, hirotonisitŭ la 1797, care a fostŭ preotŭ într'o comună 81 anĭ. Elŭ n'a fostŭ bolnavŭ în viaţa sa şi la vîrsta de 121 anĭ îşĭ lucra pămêntŭ. Vĕduva admiralului Miaulis, cunoscutŭ din rĕsboiu grecŭ pentru libertate, care se căsătorise cu dânsu în a treia căsătoriă, a muritŭ la etatea de 96 anĭ. Acelaşĭ medicŭ povestesce despre o călugăriţă caré trăesce în comuna Akrata, la coasta Ahaiei, în vîrstă de 102 anĭ, că visitéză biserica în fie ce di şi lucrează în grădină. Statistica constată, că în genere ómenii ajungŭ la o vêrstă mai înaintată în Orientŭ, decâtŭ în cele mai multe ţĕrĭ europene.

* * *

Şérpele cu clopoţei. — Se telegraféză din Narrowsburg (statulŭ New-York) că Patrick Conner din Callicon, audindŭ nisce ţipete de disperare într'unŭ locŭ plinŭ de tufişŭ de lângă locuinţa sa, se duse sĕ vadă ce s'a întêmplatŭ şi găsi trei femei urcate pe o stâncă, în jurulŭ căreia se svârcoléu cincĭ şerpĭ cu clopoţei. Patrick îşĭ chemă cânele; patru şerpĭ fugiră, dér alŭ cincelea primi lupta. Atacatŭ fără veste de omŭ şi de câne, fù ucisŭ. Mai multe inele din códa lui furâ sdrobite în timpulŭ luptei, şi maĭ rĕmaseră încă nouĕ. Numĕrulŭ lorŭ totalŭ era probabilŭ de 18. Patrick spintecă şérpele pentru a estrage untura din ficatulŭ şi inima lui, şi găsi în întrulŭ reptilei optŭ ouĕ marĭ ca ouĕle de găină şi conţinêndŭ fie-care câte unŭ şérpe. Acéstă descoperire demonstră, că şerpii cu clopoţei suntŭ oviparĭ ér nu viviparĭ cum credéu multe persóne. D-na Cot, din Hancock, a găsitŭ unŭ şérpe cu clopoţei încolăcit pe unŭ scaun din bucătăriĕ şi i-a sdrobitŭ şira spinării cu códa unei măture. Códa acestei reptile avea şése inele. Dela începutulŭ lui Iuliu d. Thomas Romssy, din Pine Creck, Pensilvania, a ucisŭ douĕ-decĭ şi patru de şerpĭ cu clopoţei în ferma sa, şi în stomaculŭ unuia din ei s'a găsitŭ doi pui de găină.

* * *

O telegramă curiósă. — Precum istorisesce diarulŭ »Dresdener Nachricten,« unŭ comerciantŭ de vite din Magdeburg primi o telegramă de următorulŭ cuprinsŭ: »Mâne toţĭ *porcii* la gară, *te* aşteptŭ şi pe *d-ta*, *eu* abia mâne potŭ veni, deórece trenulŭ de persóne nu ia cu elŭ *nicĭ unŭ bou.* Afacerile la têrgŭ rele, preţulŭ viteilorŭ urcatŭ, îngrijesce-te, dacă ai trebuinţă de *boi*, gândesce-te la *mine.*

* * *

Unŭ anunciu ciudatŭ. — Écă unŭ anunciu pe care 'lŭ găsimŭ într'unŭ diarŭ din Geneva:

»Pentru orbĭ: mâncare bună, viéţă de familiă, îngrijire deosebită; *vederea cea mai plăcută pe lacul Genevei.*«

»A se adresa la librăria Iosef«.

* * *

O manifestaţiune originală. — Cu ocasiunea călĕtoriei din urmă a suveranilorŭ Rusiei în Finlanda s'a făcutŭ o manifestaţiune originală. In momentulŭ când Ţarulŭ şi Ţarina se întorcéu de pe laculŭ Salma pe la stăvilarele dela Laurizala, unŭ vasŭ elegantŭ veni înaintea actului lorŭ. Luptătorii acestui vasŭ erau domnişóre din cele d'ântêiu familii din Finlanda. Aceste june fete, carĭ manevrau în tocmai ca nisce bĕtrênĭ marinarĭ, ridicară lopeţile în semnŭ de salutare şi strigară »Vivatŭ!« Impĕrătésa opri iachtulŭ în care se afla, se coborî în vasŭ şi fù condusă până la portŭ de junele fete. Este de prisosŭ a mai adăoga că vasulŭ era unŭ darŭ făcutŭ împĕrătesei de dómnele finlandeḑe. Elŭ este construitŭ de mesteacănŭ din Carelia, şi tóte cuiele lui suntŭ de aurŭ. Lanţulŭ de care este legatŭ vasulŭ precum şi lopeţile suntŭ asemenea de aurŭ. Écă în adevĕrŭ unŭ lucsŭ care întrece pe acela alŭ Cleopatrei!

BIBLIOGRAFIĂ.

Noulŭ Călindarŭ de casă pe anulŭ 1886. Anulŭ VI. Preţulŭ 30 cr. v. a. Braşovŭ, Tipografia Alexi 1885. Cuprinde, afară de călindarŭ: »Schitulŭ Ialomiţa«, naraţiune de Theochar Alexi. — „Ilustraţiunĭ« din »Beiu, Vodă, Domnŭ« de Theochar Alexi. — »Regulĭ higienice asupra mâncării şi bĕuturii« de I. Dariu. — „Impăcatŭ«, comediă într'unŭ actŭ de Theochar Alexi. — Poesii. — Glume. — Călindarulŭ alfabeticŭ. — Localităţile din Ungaria, care în limba maghiară au altŭ nume decâtŭ în ceă română. — Insemnarea têrgurilorŭ din Transilvania. — Têrgurile din Ungaria. — Têrgurile din Bucovina. — Serbătorile catolice cu referinţă la Têrgurĭ. — Têrgurile din România. — Posta ungară. — Tarifa telegrafului ungarŭ. — Posta română. — Telegrafulŭ românŭ. — Timbrurile ungare. — Timbrurile române. — Căile ferate ungare. — Despre sănătate. — Lexicografiă. — Unŭ faptŭ însemnatŭ. — Anunţurĭ. — Unŭ micŭ tablou. — Ilustraţiunĭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

rilorŭ, care a fostŭ causa că reclama economului Ar. Sevesculŭ nu s'a luatŭ în considerare? Sub cuventŭ că nu era subscrisă de toţĭ călugĕrii credŭ că nu-i cu dreptate, deórece economulŭ reclamase contra egumenului că nu-lŭ lasă sĕ economisécă d-lui, ci dase economia în mâna lui Il. Serota şi Th. Ieşanŭ.

Păr. inspectorŭ ar fi făcutŭ bine, în locŭ sĕ céră subscrierea dela totŭ conventulŭ, sĕ fi întrebatŭ pe călugĕrĭ pentru ce nu subscriu, şi ar fi aflatŭ că egumenulŭ le dă voiă sĕ facă orĭ şi ce, câştigându-i aşa pentru dênsulŭ. Aşa întêlnescĭ nóptea călugĕrĭ prin satŭ, pe la porţile ómenilorŭ, comiţândŭ fapte carĭ necinstescŭ tagma călugĕréscă. Serota şi Iliuţŭ se batŭ cu ţĕranii prin crâşme, ér când îi prindŭ ţĕranii pre aceştĭ Don Juanĭ prin casele lorŭ, îi desbracă, lăsându-i în costumulŭ lui Adam. O ancheta riguróză, neademenită de păr. egumenŭ, va constata că aşa este. Mânăstirea e tótă diua plină de femei din satŭ, căcĭ satulŭ se întinde până la pórta mânăstirii. Tóte dicŭ că suntŭ némurĭ de-ale călugĕrilorŭ. Óre n'ar fi bine sĕ se cam opréscă intrarea acestorŭ fiinţe seducĕtóre în acestŭ locaşŭ, carĭ intră pe la călugĕrĭ ca la ele acasă şi petrecŭ? Cântecele acestorŭ sirene se audŭ adese, ér de chramulŭ bisericei adecă de Sânta Măriă (Adormirea Maicei Domnului) dacă te-ai face pe la mânăstire, apoi vedĭ şi audĭ atâtea, încâtŭ te scârbescĭ şi nu-ţĭ mai vine poftă sĕ mai visitezĭ acest st. locaşŭ. Unii din călugĕrĭ, fiindu-le viéţa din mânăstire cu tóte plăcerile ei prea monotonă, se ducŭ cu sĕptĕmânile şi facŭ gheşefturĭ. Aşa Eus. Popoviciu, ieromonachulŭ acestei mânăstirĭ, se duce când vrea şi vine când vrea. S'a întêmplatŭ că chiarŭ când i-a venitŭ rândulŭ sĕ servéscă, adecă după cincĭ sĕptĕmânĭ părintele nu venise de pe la poenile şi casele ce le are prin împrejurime. — Egumenulŭ tace, căcĭ dacă l'ar apuca, acesta la rândulŭ sĕu ar fi în stare sĕ denunţe lucrurĭ de totŭ prea neplăcute. Şi aşa trăescŭ şi trăiescŭ de minune. Vichentie, care a fostŭ la Sucéva, umblă la Cernăuţĭ şi pe la Turturică din Sucévă şi-i promite banĭ şi brânză sburată, numai de va încăpea înapoi la Sucéva, de unde ilŭ transferase Mitropolitulŭ, căcĭ bietulŭ omŭ picase de Sĕmzeene preste ómenĭ, din causă că odorulŭ de basamacŭ îlŭ parfumase prea tare.

Am vorbitŭ mai susŭ despre chramulŭ bisericei; bine voiţĭ a asculta cum era chramulŭ înainte şi cum este elŭ sub egumenulŭ actualŭ. Inainte de egumenulŭ actualŭ era egumenŭ Ar. Ciupercovicĭ, actualulŭ vicarŭ Metropolitanŭ. Sub D-sa se tăiau vite şi se da o masă avută; fie-care omŭ era bine primitŭ, aşa că cei 800 fl. se întrebuinţau în adevĕrŭ pentru primirea óspeţilorŭ. — Cum se schimbă însĕ lucrurile! Astădĭ nicĭ sĕ te gândescĭ la aşa ceva. Bieţii călugĕrĭ vinŭ cu nisce hârburĭ la bucătăriă şi capĕtă nisce borşŭ ca vai de elŭ! Asta-i totŭ. Nicĭ odatŭ călugĕrii nu mănâncă la unŭ locŭ cu toţii. — Mi-aducŭ aminte când am fostŭ în Cernăuţĭ, că teologii mănâncă la unŭ locŭ şi unŭ teologŭ care ţine sĕptĕmână cetesce canónele sinódelorŭ. De ce óre nu se face totŭ aşa şi prin mânăstirĭ? Tăcere! O reformă grabnică este de dorită şi nu disperămŭ, că Eminenţa Sa va îmbunătăţi starea lucrurilorŭ.

După aceea nu potŭ pricepe cine a încuviinţatŭ, cu'n mânăstirea Putna sĕ se cânte rusesce. N'are nicĭ o legătură cântarea cu părintele egumenŭ. Asta-i însă opiniunea mea, a D-sale însĕ nu-i aşa D-sa crede că pămêntulŭ acesta a fostŭ óre-când rusescŭ şi de aceea a promisŭ sĕ vêndă antiquarilorŭ *Şrager* din Iaşĭ unele petre monumentale cu inscripţiunĭ, ca astfelŭ sĕ stîrpéscă orĭ-ce amintire de unŭ trecutŭ gloriosŭ alŭ Româniorŭ. La casŭ dacă egumentulŭ se crede ofensatŭ, sĕ bine voéscă a-mĭ rĕspunde şi eu voiu proba prin argumente palpabile, carĭ l'arŭ nimici totalŭ. O dicŭ acésta, ca sĕ cunóscă consistoriulŭ şi sĕ caute tóte mijlócele de-a ridica prestigiulŭ acestei mânăstirĭ. Vomŭ vede de vomŭ fi ascultaţĭ. — Pană la o nouă întêlnire, mĕ închinŭ.

Călĕtorescu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Septemvre st. n 1885

Rentă de aurŭ 4%	99.25
Rentă de hârtiă 5%	91.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.25
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	102.—
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.30
Renta de hărtiă austriacă	83.—
Renta de arg. austr.	83.30
Renta de aurŭ austr.	109 20
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	868.
Act. băncei de creditŭ ung.	288.25
Act. băncei de creditŭ austr.	288.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.85
Napoleon-d'orĭ	9.88
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.10
Londra 10 Livres sterlinge	124.45

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 12 Augustŭ st. v. 1885.

	Cump.	vènd.
Renta română (5%)	88	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93½
» convert. (6%)	88	89
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100½	101½
» „ „ (5%)	85½	86½
» » urban (7%)	98¼	99¼
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	82¾	83½
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	10¾	11¼
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 4 Septemvre st. n. 1885

Bancnote romănescĭ	Cump.	8.82	Vènd.	8.84
Argint romănesc	»	8.75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.87	»	9.91
Lire turcescĭ	»	11.12	»	11.20
Imperialĭ	»	10.10	»	10.20
Galbenĭ	»	5.82	»	5.86
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta şi pe linia Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta a [illegible]ei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.03
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.45	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3 32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.30	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6 32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.34

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3 49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3 35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.